

RAIFFEISEN COMUNITĂȚI

INCUBATORUL COMUNITĂȚILOR SUSTENABILE CU GRANTURI TOTALE DE 4 MILIOANE LEI

O inițiativă Raiffeisen Bank România cu sprijinul ARC

Ghidul Aplicantului

Programul Raiffeisen Comunități

Raiffeisen Comunități a ajuns în acest an la a 16-a ediție. Acești ani au pus bazele unor comunități mai puternice și sănătoase, unde oamenii știu tot mai bine ce înseamnă să contribui la dezvoltarea sustenabilă a comunității.

Programul este dezvoltat în parteneriat de Raiffeisen Bank România și ARC - Asociația pentru Relații Comunitare.

În calitate de entitate bancară internațională Raiffeisen Bank a fost, de-a lungul anilor, un actor implicat în susținerea intervențiilor sustenabile. Rolul nostru a fost ca, atât prin conduita de business și produsele bancare, cât și prin inițiativele comunitare, să contribuim la utilizarea responsabilă a resurselor naturale și umane ale comunităților.

Raiffeisen Comunități reprezintă unul din mecanismele prin care, în România, banca și-a aliniat strategia cu eforturile internaționale și realitățile locale. Ținând cont de nevoia constantă de a ne îmbunătăți performanța de sustenabilitate, am ales să aliniem programul Raiffeisen Comunități cu obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD).

Asociația pentru Relații Comunitare (ARC) este manager de fond al programului Raiffeisen Comunități și a fost alături de program încă din primele sale ediții, oferind de-a lungul anilor consultanță și suport în administrarea programelor de finanțare.

Din 2001, Asociația pentru Relații Comunitare susține și dezvoltă comportamentul filantropic în societatea românească, având convingerea că filantropia este unul din modurile prin care putem întări și dezvolta comunitățile noastre. În jurul nostru sunt foarte mulți oameni care fac bine cu cap și inimă, iar ARC și-a asumat misiunea de a dezvolta o infrastructură pentru generozitatea acestora. Organizația oferă liderilor informali, companiilor și ONG-urilor un spațiu de învățare și contribuție pentru îmbunătățirea pe termen lung a comunităților noastre. Mai multe detalii despre activitatea asociației puteți găsi aici: www.arcromania.ro și <https://www.facebook.com/AsociatiaPentruRelatiiComunitare>

Abordarea noastră se axează pe oferirea de finanțări nerambursabile pentru organizații non-guvernamentale, însoțite de procese de dezvoltare organizațională, mentorat și consolidarea capacității ONG-urilor de a produce schimbare în domeniile lor de acțiune. Facem acest lucru deoarece credem că, atunci când primesc sprijinul adecvat, ONG-urile și oamenii din comunități pot stimula un **nou tip de gândire, orientat pe soluții** și pot scoate **comunitățile în care activează din cercul apatiei, al neputinței și al dependenței de resurse externe**.

ELEMENTE DE NOUȚATE EDIȚIE CURENTĂ:

- **Cine poate aplica:**

Și această ediție susține **parteneriate** curajoase să **genereze schimbare sustenabilă** în comunități, **prin co-creare de soluții și implicare autentică a comunităților**.

Pot aplica **parteneriate** formate din **trei entități non-profit** care pot fi ONG-uri și grupuri de inițiativă, care aleg să colaboreze direct cu comunitatea. Fiecare parteneriat trebuie să includă cel puțin un **ONG înregistrat legal în România** care va avea rolul de coordonator. Toate entitățile vor trebui să îndeplinească condițiile de eligibilitate din prezentul ghid.

ATENȚIE!

Organizația coordonatoare va trebui să îndeplinească și aceste condiții:

- a administrat în 2025, conform bilanțului, un buget de minim 100.000 lei și maxim 2.5 milioane lei
- are statut juridic de minim 2 ani la momentul depunerii aplicației.

Față de edițiile anterioare, partenerii pot include acum și **ONG-uri sau grupuri de inițiativă din diaspora**, alături de experți români din afara țării (acolo unde prezența lor aduce valoare reală pentru comunitatea vizată).

- **Buget oferit**

Cu un buget total pentru această ediție de **4 milioane de lei** - un parteneriat poate solicita un buget între 250.000 și 350.000 lei.

- **Perioadă de implementare**

Între 12 și 18 luni de implementare.

Implementarea proiectelor va începe în luna iunie 2027.

- **Domeniile vizate**

Ediția cu numărul 16 a programului Raiffeisen Comunități oferă în continuare organizațiilor libertatea de a alege, împreună cu comunitatea, direcția de intervenție. Aceasta trebuie **alinată la strategia de dezvoltare locală (în cazul proiectelor implementate pe teritoriul României) și la un Obiectiv de Dezvoltare Durabilă** (indiferent unde este implementat proiectul).

Accentul rămâne pe procesele de transformare, în care **implicarea reală a oamenilor, transferul de putere către comunitate și măsurarea schimbării generate devin elemente centrale** ale programului.

Și în această ediție, programul susține:

- Participare reală a comunității - oriunde în lume se află ea, de la identificarea nevoilor până la implementare.
- Parteneriate între ONG-uri și grupuri de inițiativă care gândesc și acționează împreună cu comunitatea - în România sau în diaspora.

Ce contează cu adevărat este procesul: cum implici oamenii, cum transferi puterea de decizie către comunitate și cum măsoară schimbările pe care le-a produs în mod real.

Incubatorul de comunități sustenabile

Parteneriatele selectate intră într-un parcurs de dezvoltare accelerată care începe din momentul în care decid să aplice:

- **sesiuni online de Q&A** despre selecția partenerilor și organizarea consultărilor comunitare autentice, deschise și participării partenerilor din diaspora, acolo unde este relevant.
- **acces la ghiduri și resurse practice** încă din faza de Concept Paper.
- **modul de lucru online cu comunitatea** - ateliere interactive despre tehnici de facilitare, metode de creștere a participării comunitare și etapele următoare, cu spațiu de conectare și schimb de resurse între parteneriate.
- **incubator intensiv (3 zile)** pe teoria schimbării, evaluare, design participativ și dezvoltare aplicație finală.
- **ateliere lunare de învățare**, comunitate de practicieni
- **până la 5 ore de consultanță/mentorat** personalizat per parteneriat.

Calendarul Ediției

GLOSAR DE TERMENI

În înțelesul prezentului GHID, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

Parteneriat - Un parteneriat este format din 3 (trei) entități non-profit, care aplică împreună pentru finanțare și lucrează ca o echipă reală, nu doar ca un consorțiu formal. Acesta trebuie să includă cel puțin un ONG legal constituit în România, care are rolul de organizație coordonatoare. Celelalte două entități pot fi ONG-uri sau grupuri de inițiativă, în orice combinație, din România sau din diaspora. Începând cu ediția 16, parteneriatele pot include și organizații sau grupuri de inițiativă din afara României, acolo unde prezența lor aduce valoare reală pentru comunitatea vizată. În logica acestei ediții, parteneriatul nu este o formalitate administrativă, ci miezul procesului de învățare și co-creare alături de comunitate.

Organizație coordonatoare - Este organizația non-guvernamentală legal constituită în România (ONG), care conduce parteneriatul și are responsabilitatea integrală pentru managementul proiectului, inclusiv pentru gestionarea grantului și relația contractuală cu finanțatorul. Organizația coordonatoare îndeplinește **cumulativ** condițiile de eligibilitate din prezentul ghid. Pe lângă rolul administrativ, organizația coordonatoare are și o misiune strategică: de a menține coerența viziunii comune asupra proiectului.

Parteneri - Celelalte 2 entități care, împreună cu organizația coordonatoare, formează parteneriatul. Pot fi ONG-uri sau grupuri de inițiativă **din România sau din diaspora**, în orice combinație. Rolul acestora este de a adăuga expertiză complementară, conexiuni locale sau acces la grupuri relevante. Aceștia trebuie să îndeplinească cumulativ condițiile de eligibilitate din prezentul ghid.

Fondatori activi - membri fondatori persoane fizice sau juridice care au participat la constituirea organizației și care au contribuit, în ultimii trei ani, în mod constant și semnificativ la realizarea scopului și obiectivelor acesteia, respectiv au participat la Adunarea Generală sau la alte procese decizionale formale, inclusiv (fără a se limita la): ședințe ale Consiliului Director; aprobarea sau semnarea de hotărâri și decizii ale organizației; implicarea în desemnarea sau revocarea membrilor organelor de conducere; participarea la modificarea actului constitutiv/statutului; supravegherea sau influențarea direcției strategice a organizației aprobarea rapoartelor anuale sau a bugetelor; alte situații consemnate în documente oficiale (proces-verbale, hotărâri, decizii) care atestă exercitarea unui rol de influență în guvernarea organizației.

Grup de inițiativă (GI sau GIL) - O entitate informală, activă într-o comunitate, care nu are personalitate juridică, dar care poate face parte dintr-un parteneriat. Grupurile de inițiativă aduc energie civică, cunoaștere locală și conexiune directă cu oamenii. Începând cu ediția 16, grupurile de inițiativă pot fi constituite și în afara României, din membri ai comunităților de români din diaspora.

Acord de parteneriat - Document formal care definește rolurile, contribuțiile, responsabilitățile și mecanismele de colaborare dintre cele trei entități din parteneriat. Acordul de parteneriat este necesar în etapa de due diligence pentru contractarea finanțării. **Nu** trebuie atașat în Concept Paper (schița de proiect). În prima etapă, este suficientă descrierea clară a parteneriatului și a modului în care acesta funcționează.

Aliați Contributori - Entități juridice sau persoane care nu fac parte din parteneriat, dar contribuie la proiect (ex: GAL-uri, școli, primării, firme locale etc.). Pot oferi spații, know-how, resurse, legitimitate, dar nu pot primi fonduri din grant. Rolul lor este de a consolida ecosistemul local al schimbării.

Mapare comunitară - Un proces de explorare și documentare a contextului local: cine sunt actorii relevanți, ce rețele există, care sunt punctele forte și vulnerabilitățile comunității. Este un pas esențial în înțelegerea profundă a realității locale și în proiectarea unor soluții locale relevante.

Teoria Schimbării - Teoria schimbării este o explicație clară a modului în care proiectul propus va produce o schimbare reală și relevantă în comunitatea aleasă. Aceasta descrie logica intervenției: prioritățile locale → schimbarea dorită de comunitate → actorii cheie prin care se produce schimbarea → contribuția concretă a proiectului (cum veți produce schimbarea) → ipotezele și riscurile asumate.

Teoria schimbării este un **instrument** de reflecție și claritate strategică, care te ajută să construiești o intervenție ancorată în realitatea locală.

<https://www.theoryofchange.org/what-is-theory-of-change/>

Concept Paper (schița de proiect) - este primul pas în procesul de aplicare pentru a 16-a ediție a programului Raiffeisen Comunități. Nu este o aplicație completă, ci o propunere strategică, prin care parteneriatul își prezintă **viziunea**, direcția de intervenție și modul în care comunitatea e parte din proces.

Aplicația finală - este documentul complet de proiect pe care un parteneriat îl dezvoltă după participarea în etapa de incubare. Aceasta cuprinde o teorie a schimbării bine formulată, un plan de implementare realist, bugetul complet (cu eventuală cofinanțare, dacă e cazul), modul de implicare a comunității și strategia de măsurare a schimbării generate în comunitate.

Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD / SDG) - cunoscute și ca Obiective Globale, sunt un set de 17 ținte internaționale interconectate, stabilite de Națiunile Unite, care acoperă domenii esențiale precum: reducerea sărăciei, accesul la educație și sănătate, protejarea mediului, combaterea schimbărilor climatice, guvernanta echitabilă sau producția responsabilă. Mai important decât să alegi un ODD „potrivit pe hârtie” este să poți demonstra legătura autentică dintre problema comunității tale și ODD-ul ales, iar soluția propusă să contribuie concret la atingerea acestuia. Mai multe detalii aici <https://dezvoltaredurabila.gov.ro>

Procese participative de implicare comunitară - Toate acțiunile prin care membrii comunității sunt implicați direct și autentic în definirea problemelor, prioritizarea nevoilor și crearea de soluții. Pot include: world café, ateliere, interviuri, întâlniri informale, consultări, mers pe teren etc. În redactarea aplicației complete, implicarea comunității nu este opțională, ci este fundația de la care acesta pornește – **vezi Harta implicării comunitare & resurse în Anexa 1 din acest Ghid.**

I. DOMENIILE VIZATE

Raiffeisen Comunități, incubatorul comunităților sustenabile cu granturi totale de 4 milioane de lei urmărește să creeze un mediu de aliniere între prioritățile de dezvoltare sustenabilă a orașelor și satelor, viziunea organizațiilor la nivel comunitar, și prioritățile de țară, așa cum sunt ele formulate în Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD-uri): <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiective>

Scopul programului este de a susține soluții locale care contribuie la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), în orice domeniu ales. În acest sens, programul nu delimitează arii tematice prestabilite, ci oferă flexibilitate totală în alegerea direcției de intervenție. Fiecare parteneriat decide, **împreună cu comunitatea**, ce problemă comunitară abordează și ce ODD reflectă mai bine această alegere.

Evaluarea proiectelor se va concentra pe calitatea procesului de implicare comunitară, puterea parteneriatului și potențialul real de schimbare.

II. Valoarea Finanțarilor

Pentru a genera schimbările propuse, Raiffeisen Comunități oferă finanțări nerambursabile în valoare totală de **4 milioane lei**.

	GRANTURI Parteneriate (total finanțări de 4 milioane lei)
Finanțare per proiect	între 250.000 lei și 350.000 lei
Perioadă implementare	între 12 (douăsprezece) și 18 (optsprezece) luni

Bugetul total al proiectului poate depăși acest prag, diferența fiind asigurată de parteneriatul aplicant prin:

- contribuție proprie din surse deja existente sau prin inițiative de strângere de fonduri,
- contribuție a partenerilor și aliaților contributory de implementare,
- susținerea din partea altor sponsori, **cu excepția altor entități bancare**.

Încurajăm proiecte în care sunt aduse contribuții în natură sau financiare de către parteneri, precum și alți aliați contributory care se alătură proiectului.

Acești **aliați contributory** pot fi GAL-uri, sponsori, firme locale și alte entități for-profit, precum și instituții publice sau autorități locale, **din România sau din diaspora**. Acestea vor contribui în proiect, dar **nu sunt eligibile pentru finanțare** din fondurile Raiffeisen Comunități (nu pot primi fonduri prin program).

O entitate poate participa în competiție cu un singur proiect, fie în calitate de coordonator, fie în calitate de partener.

Notă importantă: Contractul de finanțare va fi semnat cu **organizația coordonatoare** - organizație non-guvernamentală non-profit (ONG) cu sediul în România, care va **raporta narativ și financiar pentru integritatea proiectului** și care gestionează relația cu partenerii din proiect, asigurând conformitatea fiscală a plăților (inclusiv transfrontaliere). Aceasta trebuie să îndeplinească criteriile de eligibilitate specifice programului Raiffeisen Comunități conform acestui Ghid al Aplicantului.

III. Eligibilitatea parteneriatului

În această ediție, susținem parteneriate formate din 3 entități non-guvernamentale și non-profit: **ONG-uri și grupuri de inițiativă (GI sau GIL)** capabile să gândească și să acționeze împreună pentru dezvoltarea comunităților pe care le servesc. Față de edițiile anterioare, partenerii pot include și **organizații sau grupuri de inițiativă din diaspora**, acolo unde prezența lor aduce valoare reală pentru comunitatea vizată.

A. Condiții de eligibilitate pentru organizațiile non-guvernamentale (ONG) din România:

1. sunt organizații neguvernamentale legal constituite, funcționând pe baza OG 26/2000 cu modificările ulterioare: asociații, fundații sau federații, cu sediul în România, și au capacitate de implementare în domeniul programului;
2. sunt înscrise în Registrul entităților/unităților de cult pentru care se acordă deduceri fiscale conform Legii 227/2015 privind Codul Fiscal;
3. au depus la ANAF bilanțul financiar pentru ultimul an fiscal;
4. pot demonstra o bună cunoaștere și conectare la comunitatea în care va fi implementat proiectul, prin istoric de proiecte derulate sau parteneriate locale.
5. au un raport anual sau un alt mecanism de raportare transparentă a activităților (ex. site web, material anual de prezentare, raport de audit etc.);
6. sunt independente de guvern și de alte autorități publice locale, regionale și naționale, iar **membrii Consiliului Director sau Directorul executiv nu au statut de membri ai unui partid politic și nu sunt funcționari publici cu funcții de conducere în cadrul autorităților sau instituțiilor publice locale sau centrale.** Acestea includ, fără a se limita la: ministere, primării, consilii locale/județene, inspectorate locale/județene etc.;
7. nu acționează ca intermediari;
8. și-au îndeplinit toate obligațiile de plată a contribuțiilor la asigurările sociale și nu au datorii fiscale;
9. nu sunt în stare sau în proces de dizolvare ori lichidare, ori cu activitatea suspendată;
10. nu au înregistrat abateri grave în implementarea unor proiecte anterioare;
11. **cel puțin 50% + 1 din membrii fondatori activi¹ ai organizației au cetățenie română.**

Condiții suplimentare pentru Organizația coordonatoare (ONG din România):

ATENȚIE! Organizația coordonatoare, în plus, va trebui să îndeplinească și următoarele:

- **a administrat în 2025, conform bilanțului, un buget de minim 100.000 lei și maxim 2.5 milioane lei**
- **are statut juridic de minim 2 ani la momentul depunerii aplicației.**

¹ **Fondatori activi** - membri fondatori persoane fizice sau juridice care au participat la constituirea organizației și care au contribuit, în ultimii trei ani, în mod constant și semnificativ la realizarea scopului și obiectivelor acesteia, respectiv au participat la Adunarea Generală sau la alte procese decizionale formale, inclusiv (fără a se limita la): ședințe ale Consiliului Director; aprobarea sau semnarea de hotărâri și decizii ale organizației; implicarea în desemnarea sau revocarea membrilor organelor de conducere; participarea la modificarea actului constitutiv/statutului; supravegherea sau influențarea direcției strategice a organizației aprobarea rapoartelor anuale sau a bugetelor; alte situații consemnate în documente oficiale (proces-verbale, hotărâri, decizii) care atestă exercitarea unui rol de influență în guvernarea organizației.

B. Condiții de eligibilitate pentru ONG-urile din diaspora:

1. sunt organizații neguvernamentale non-profit, legal constituite conform legislației din țara de rezidență fiscală;
2. au depus la autoritățile corespunzătoare documentele financiare echivalente bilanțului pentru ultimul an fiscal, conform cerințelor din țara de rezidență fiscală;
3. pot demonstra o bună cunoaștere și conectare la comunitatea în care va fi implementat proiectul, prin istoric de proiecte derulate sau parteneriate locale;
4. au un raport anual sau un alt mecanism de raportare transparentă a activităților (ex. site web, material anual de prezentare, raport de audit etc.);
5. sunt independente de guvern și alte autorități publice locale, regionale și naționale, iar **membrii Consiliului Director sau Directorul executiv nu au statut de membri ai unui partid politic și nu sunt funcționari publici cu funcții de conducere în cadrul autorităților sau instituțiilor publice locale sau centrale.** Acestea includ, fără a se limita la: ministere, primării, consilii locale/județene, inspectorate locale/județene etc.;
6. nu acționează ca intermediari;
7. și-au îndeplinit toate obligațiile de plată a contribuțiilor la asigurările sociale și nu au datorii fiscale, conform legislației și reglementărilor din țara de rezidență fiscală;
8. nu sunt în stare sau în proces de dizolvare ori lichidare, ori cu activitatea suspendată;
9. nu au înregistrat abateri grave în implementarea unor proiecte anterioare;
10. **cel puțin 50% + 1 din membrii fondatori activi² ai organizației au cetățenie română.**

C. Condiții de eligibilitate pentru grupuri de inițiativă (GI sau GIL) din România sau diaspora:

1. are minimum 3 membri;
2. toate persoanele sunt majore;
3. **cel puțin 50% + 1 din membri au cetățenie română**, indiferent de țara de reședință fiscală;
4. niciunul dintre membrii grupului nu are funcție de conducere într-o organizație politică sau funcționar public cu funcții de conducere în cadrul autorităților sau instituțiilor publice locale sau centrale. Acestea includ, fără a se limita la: ministere, primării, consilii locale/județene, inspectorate locale/județene etc.;
5. poate demonstra o bună cunoaștere și conectare la comunitatea în care va fi implementat proiectul, prin istoric de proiecte derulate sau parteneriate locale.

Regranting-ul (inclusiv transfrontalier) nu este posibil!

Diaspora va beneficia de fonduri prin mecanisme standard, contracte permise de lege, decontare cheltuieli directe, etc.

ATENȚIE: Pentru a confirma eligibilitatea tuturor entităților din parteneriat, organizația coordonatoare completează și încarcă pe platforma de granturi Declarația pe proprie răspundere. Aceasta acoperă îndeplinirea condițiilor de eligibilitate de către toate cele 3 entități partenere aplicante și este parte obligatorie din Concept Paper (schita de proiect).

Declarația se descarcă de pe platformă (<https://www.raiffeisencomunitati.org/>), după login, tab-ul Concept Paper, se completează, se semnează de către toți cei 3 parteneri și se reîncarcă în platformă înainte de finalizarea Concept Paper-ului.

² Vezi definiția „fondatori activi” din nota de subsol 1.

Declarație pe propria răspundere privind îndeplinirea condițiilor de eligibilitate

Vă rugăm să descărcați documentul pe care îl găsiți [la următorul link](#) și să îl încărcăți după ce acesta a fost semnat de cei trei parteneri.

Alege fișier

Format acceptat: .jpg, .png, .pdf, cu o dimensiune maximă de 5MB

Independent de cele menționate, este **inadmisibilă** acordarea finanțării către următorii beneficiari (inclusiv diaspora):

- partidele politice, syndicatele, persoanele sau organizațiile active în politica de partid sau rudele și afinii persoanelor care sunt active în zona politică, de până la gradul IV;
- organizațiile interzise, radicale, sectante sau ostile Constituției;
- organizațiile sau persoanele fizice ce au drept obiectiv o utilizare a fondurilor în scop pur religios;
- entități care nu pot fi beneficiari ai sponsorizării conform Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea;
- entități care au înscriseri în cazierul judiciar sau cazierul fiscal (sanțiuni contravenționale sau condamnări penale);
- entități care au sediul înregistrat în, sau cetățeni (în cazul grupurilor de inițiativă) ai următoarelor state/teritorii: Afganistan, Belarus, Birmania, Republica Centrafricană, Republica Democratică Congo, Crimeea și regiunile Donețk, Lugansk, Zaporojia și Herson care nu sunt controlate de guvernul ucrainean, Guatemala, Iran, Irak, Kârgâzstan, Liban, Libia, Mali, Myanmar (Birmania), Zona Neutră (acum: Irak sau Arabia Saudită), Nicaragua, Niger, Coreea de Nord, Rusia, Sudanul de Sud, Rhodesia de Sud (acum: Zimbabwe), Sudan, Siria, Venezuela, Yemen (Rep), Zair (Republica Democratică Congo), Zimbabwe;
- entități care au sediul înregistrat în țări/teritorii care, în orice moment al desfășurării proiectului, se află pe lista de sancțiuni a Uniunii Europene;
- cetățeni (în cazul grupurilor de inițiativă) cu rezidența fiscală în țări/teritorii care, în orice moment al desfășurării proiectului, se află pe lista de sancțiuni a Uniunii Europene;
- **entități care au în desfășurare un contract de sponsorizare semnat direct cu Raiffeisen Bank (la data deschiderii înscrierilor).**

IV. Eligibilitatea proiectelor

- Atât concept papers (schițele de proiect) cât și proiectele finale trebuie să fie **aliniat cu unul din Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD)** - <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/obiective>
- Susținem proiecte care vin cu o viziune clară despre cum va arăta schimbarea în comunitatea în care se va desfășura proiectul. **Teoria schimbării trebuie să fie clară, simplă, bine articulată.**
- În centrul oricărui proiect finanțat va fi comunitatea locală / grupul de oameni pe care proiectul îl servește. Comunitatea devine astfel autorul propriei dezvoltări, iar **proiectul va pune accentul pe procesele de activare și implicare comunitară**, prin care va face transferul de putere către comunitate.

NU sunt eligibile proiectele:

- axate exclusiv pe achiziții,
- realizate cu implicarea altor entități bancare

V. Eligibilitatea costurilor**Aceste categorii de costuri sunt eligibile:**

- Cheltuieli cu resursele umane pentru persoanele care lucrează direct în proiect (strict pentru orele lucrate în proiect): de coordonare, management de proiect (de exemplu: implicarea unor traineri, experți pentru susținerea unor cursuri, ateliere etc.), inclusiv experți și traineri cu rezidență fiscală în afara României, contractați prin contract de prestări servicii în conformitate cu obligațiile fiscale aplicabile;
- Multiplicare și distribuție de materiale tipărite și utilizate în proiect;
- Cheltuieli legate de evenimente (închiriere spații, echipamente etc.);
- Cheltuieli cu achiziții sau închirieri de echipamente, instalații etc. necesare desfășurării activităților din proiect;
- Consumabile (hârtie pentru imprimantă și flipchart, toner, dosare etc.);
- Cheltuieli de cazare, transport — inclusiv transport internațional — și masă pentru experți și parteneri implicați direct în activitățile proiectului;
- Cheltuieli de traducere și interpretariat, necesare comunicării și colaborării cu parteneri sau experți cu rezidență în afara României;
- Cheltuieli de comunicare și promovare a activităților în social media și offline (servicii foto/video, realizare materiale de comunicare a proiectului, clipuri video etc.);
- **Cheltuieli administrative și costuri indirecte în proiect, în limita a 20% din valoarea finanțării;** încurajăm folosirea acestor resurse inclusiv pentru realizarea unor procese de planificare strategică sau dezvoltare organizațională;
- Alte cheltuieli nespecificate, bine justificate, care sunt necesare în mod direct implementării proiectului.

Organizația coordonatoare trebuie să fie beneficiara directă a minim 40% și maxim 60% din bugetul finanțat.

NU sunt eligibile:

- Cheltuieli realizate în afara perioadei contractuale.
- Cheltuieli care nu pot fi susținute cu documente justificative.
- Cheltuieli ce susțin alte proiecte decât cel selectat.
- Costuri indirecte ale partenerilor care depășesc 20% din valoarea finanțării.
- Transferuri directe de fonduri către entități cu rezidență fiscală în afara României, altele decât plățile efectuate în baza unui contract de prestări servicii cu livrabile documentate.

VI. Depunere

Vor exista două etape pentru aplicație:

1. **Concept paper (schiță de proiect)**
2. **Aplicația (la care vor participa parteneriatele selectate după etapa de concept paper)**

După lansarea programului, organizația coordonatoare își va face un cont în platforma de granturi (organizațiile care au deja un cont se vor loga cu acesta) pe raiffeisencomunitati.org (reamintim că DOAR un ONG înregistrat în România poate fi coordonatorul unui parteneriat).

Partenerii lor vor fi invitați printr-un email să se alăture parteneriatului. Aceștia vor putea vedea concept paper (schița de proiect)/proiectul, dar nu vor avea acces să editeze. Își vor putea încărca propriile documente în platformă în secțiunea **Organizația Mea** (documentele necesare pentru fiecare fază a aplicației).

Completarea și depunerea concept paper (schița de proiect), cât și depunerea Aplicației se vor face de către organizația coordonatoare direct în platformă (raiffeisencomunitati.org) în contul pe care aceasta îl deține.

IMPORTANT:

Termenul limită de depunere a Concept paper (schița de proiect) este 26 noiembrie 2026, ora 17:00 (ora României)

Atenție!!

După această oră, platforma de aplicații va fi închisă și nu vor mai putea fi depuse Concept papers (schițe de proiect).

Concept paper (schiță de proiect) se completează exclusiv online. Se înregistrează ca document final odată cu validarea butonului de finalizare!

Butonul “Trimite Concept Paper” devine activ atunci când toate secțiunile sunt completate. Nu vor fi luate în considerare formularele nefinalizate. Fiecare secțiune a formularului are un număr de caractere predefinit (afișat pe măsură ce completați).

În secțiunea **Concept paper (schiță de proiect)** va fi încărcată Declarația pe propria răspundere (așa cum e detaliat în secțiunea de mai sus – **Eligibilitatea Aplicantului**), urmând ca restul documentelor necesare (ex. Raportul anual) să fie încărcate la secțiunea **Organizația Mea**. Nu vor fi luate în considerare alte documente trimise pe alte canale de comunicare (email, Whatsapp etc).

Sesiuni de suport și clarificări

Înainte de a depune concept paper (schița de proiect), organizațiile interesate pot participa la sesiunile de Q&A, unde pot adresa întrebări privind procesul de aplicare, eligibilitatea sau selecția proiectelor. Aceste sesiuni vor pune la dispoziție și resurse referitoare la alegerea partenerilor potriviți și proceselor de consultare comunitară.

Datele și orele se vor anunța din timp pe canalele Facebook/Instagram ale ARC (<https://www.facebook.com/AsociatiaPentruRelatiiComunitare>, <https://www.instagram.com/arcromania/>).

Pe tot parcursul perioadei de aplicare, vă încurajăm să trimiteți întrebările la raiffeisencomunitati@arcromania.ro și să consultați pagina de întrebări frecvente: <https://www.raiffeisencomunitati.org/faq/>

VII. Selecția proiectelor:

Etapa 1 de Jurizare: Concept paper (Schiță de proiect)

Criteriile de jurizare:

1. **Înțelegerea comunității și a contextului local** – Măsura în care parteneriatul demonstrează o înțelegere realistă a comunității vizate. Se evaluează claritatea definirii comunității alese, identificarea celor 3-5 nevoi/ priorități de dezvoltare, precum și ancorarea temei/direcției proiectului în Strategia de Dezvoltare Locală.
2. **Procesul de consultare și implicare comunitară** – Calitatea și autenticitatea procesului prin care comunitatea a fost implicată în identificarea nevoilor/ priorităților de dezvoltare, dovezi de consultare participativă, metodele folosite și diversitatea actorilor implicați.
3. **Relevanța și istoricul partenerilor în comunitate** – Gradul în care organizația coordonatoare și cei doi parteneri sunt conectați autentic cu comunitatea aleasă. Se evaluează relația anterioară cu comunitatea, procesele de mapare și implicare comunitară derulate în trecut de fiecare partener, precum și rezultatele concrete obținute.
4. **Viziune comună, complementaritate și colaborare între parteneri** – Capacitatea partenerilor de a formula împreună un „de ce” comun și o direcție clară de schimbare, coerența acestei viziuni cu potențialul real de a o realiza colectiv, precum și modul în care rolurile, expertiza și resursele fiecărui partener se completează echilibrat.
5. **Capacitatea organizației coordonatoare** – Experiența și istoricul relevante pentru coordonarea unui parteneriat complex. Se evaluează capacitatea de management de proiecte de complexitate similară, motivul pentru care organizația își asumă rolul de coordonator, precum și transparența organizațională (raport anual, guvernare, comunicare publică).
6. **Potențialul de a genera schimbare sustenabilă** – Măsura în care parteneriatul poate transforma colaborarea într-un proces concret și coerent de schimbare. Se analizează logica dintre nevoile identificate, harta schimbării propusă (procesul de la identificare nevoi la implementarea de soluții) și capacitatea acestuia de a genera impact real în comunitate.

Juriul 1, alcătuit din reprezentanți ai sectorului ONG, va juri toate concept papers (schițele de proiect) înscrise și va selecta 30 de parteneriate semifinaliste ce vor intra în faza următoare de selecție.

Etapa 2 de Jurizare – Aplicația

Selecția proiectelor depuse va ține cont de următoarele **criterii de evaluare**:

1. **Relevanță, înțelegere a comunității și proces de co-creare** - Gradul în care proiectul răspunde unei nevoi reale a comunității și este coerent cu Obiectivul de Dezvoltare Durabilă ales și cu Strategia de Dezvoltare Locală. Profunzimea înțelegerii comunității (oameni, puncte forte, provocări) și autenticitatea procesului de mapare/consultare desfășurat după Concept Paper — ce a fost confirmat sau infirmat, și în ce mod a fost implicată efectiv comunitatea în definirea proiectului propus.
2. **Logica intervenției — Teoria schimbării și beneficiarii** - Claritatea și coerența logicii de transformare: situația actuală / nevoia de bază → schimbarea dorită de comunitate →

actorii cheie prin care se produce schimbarea → contribuția concretă a proiectului → ipotezele și riscurile asumate. Claritatea profilului și numărului beneficiarilor direcți și indirecti, și măsura în care aceștia sunt gândiți ca parte activă a soluției, nu doar receptori pasivi.

3. **Coerența proiectului** - Coerența internă dintre scopul general, obiectivele specifice SMART și planul de activități propus - realismul și fezabilitatea planului raportat la durată și resurse. Alinierea acestora cu teoria schimbării și restul elementelor de proiect.
4. **Calitatea parteneriatului** - Capacitatea organizației coordonatoare de a gestiona proiecte de complexitate și buget similare, dar și motivul pentru care își asumă acest rol. Istoricul, relevanța și implicarea anterioară a fiecărui partener în comunitatea aleasă (inclusiv argumentarea componentei din diaspora, acolo unde este cazul). Maturitatea mecanismelor de lucru colectiv — procese, decizii, transparență, rezolvarea conflictelor.
5. **Eficiența echipei de proiect** - Complementaritatea rolurilor și expertizei partenerilor implicați. Șansele ca echipa aleasă să livreze ceea ce își propune proiectul. Dimensionarea realistă a echipei în acord cu anvergura proiectului.
6. **Implicarea comunității în implementare** - Nivelul real de participare a comunității în implementare — inclusiv incluziunea grupurilor vulnerabile sau mai puțin vizibile. Instrumentele concrete de măsurare a acestei participări, și mecanisme de colectare și integrare a feedback-ului pe parcursul proiectului.
7. **Rezultate, impact și sustenabilitate** - Relevanța și realismul rezultatelor cantitative și calitative propuse, precum și ale indicatorilor de schimbare la nivel individual, comunitar și instituțional/sistemic (cu ținte și mecanisme de măsurare clare). Ce rămâne activ în comunitate după încheierea finanțării — relații, infrastructuri sau procese — și potențialul real de continuitate autonomă și de replicare în alte comunități.
8. **Eficiență și buget** - Claritatea și realismul bugetului proiectului (resurse umane, costuri directe și costuri indirecte, în limita a 20% din valoarea finanțării). Raportul dintre resursele solicitate și rezultatele/impactul propus. Eventualele contribuții ale partenerilor sau aliaților contributory.

În urma acestei etape, Juriul expert va selecta 18 parteneriate finaliste.

Etapă 3: Sesiune de pitching

Fiecare parteneriat va susține o prezentare de 5 minute în fața juriului, în care va expune obiectivele proiectului, importanța lui și cum își propun implementarea eficientă a acestuia. La finalul prezentării, va exista și o scurtă sesiune de întrebări și răspunsuri.

Punctajul juriului final va reprezenta nota finală a întregului proces de selecție.

Etapă 4: Anunțăm câștigătorii Raiffeisen Comunități ediția 16.

VIII. Comunicarea rezultatelor procesului de jurizare

După fiecare etapă, câștigătorii vor fi anunțați în scris prin email, de către echipa de implementare a programului și pe pagina web raiffeisencomunitati.org

Parteneriatele care nu s-au calificat vor primi un email de înștiințare din partea echipei organizatoare.

Comunicarea proiectelor câștigătoare

Odată selectate proiectele câștigătoare, încurajăm partenerii de implementare să comunice activitățile de proiect și rezultatele acestora pe propriile canale de comunicare.

IX. Raportare

Toate proiectele vor avea rapoarte narrative și financiare, atât intermediare cât și finale.

Puteți găsi mai multe detalii despre raportare în secțiunea de întrebări frecvente de pe site: <https://www.raiffeisencomunitati.org/faq/>

X. Dezvoltare organizațională – Incubatorul comunităților sustenabile

Raiffeisen Comunități este în primul rând un program de dezvoltare accelerată, atât pentru organizațiile din program cât și pentru comunitățile pe care acestea le servesc. Programul e construit pe **2 piloni: pilonul de dezvoltare organizațională și pilonul de finanțare**.

Ediția 16 aduce o schimbare esențială: accentul se duce către un proces complet de învățare aplicată, care începe chiar din momentul în care o organizație ia în calcul să aplice, într-o logică de incubator care se întinde de-a lungul întregului parcurs:

- **Sesiuni de întrebări și răspunsuri**, în care explorăm împreună cum îți alegi partenerii, cum construiești relații de încredere și cum organizezi consultări comunitare autentice;
- **Acces la ghid și resurse practice** încă din faza de concept paper, pentru a formula intervenții coerente și relevante;
- **Modul de lucru cu comunitatea** - ateliere online interactive în care organizațiile din program primesc informații despre tehnici de facilitare în comunitate, etapele următoare, se conectează cu celelalte parteneriate și explorează împreună resurse și metode pentru creșterea participării comunitare;
- **Un incubator intensiv de trei zile**, cu întâlniri față în față, în care participanții vor lucra pe teme esențiale precum teoria schimbării, metode de evaluare, design participativ sau dezvoltare organizațională

Aceste spații de lucru creează contexte vii, relaționale, în care învățarea se întâmplă natural, în dialog și colaborare.

În timpul implementării co-creăm cu câștigătorii ediției un spațiu de sprijin continuu, în care fiecare organizație este încurajată să crească, să experimenteze și să devină mai puternică.

- **Ateliere de învățare**

Sesiuni lunare dedicate dezvoltării competențelor esențiale pentru succesul proiectului și al echipei: planificare strategică, fundraising, comunicare, implicare comunitară, diagnoză organizațională. Temele sunt alese împreună cu organizațiile, iar conținutul este adaptat realităților din teren.

- **Comunitate de practicieni**

Prin platforma ARC și prin întâlniri facilitate, vei face parte dintr-o comunitate de practică unde schimbul de idei, soluții și bune practici se întâmplă firesc. Discutăm provocările din proiecte,

împărtășim reușite și învățăm unii de la ceilalți, pentru a construi un spațiu de încredere și inspirație.

- **Consultanță personalizată și mentorat**

Fiecare parteneriat are acces la până la 5 ore de consultanță și/sau mentorat, pentru a-și putea adresa provocările specifice: de la strategie și design de intervenție, la dileme legate de echipă, buget sau măsurarea schimbărilor produse. Este un sprijin adaptat, în ritmul și realitatea fiecărei organizații.

XI. Confidențialitatea datelor

În diferite etape ale programului Raiffeisen Comunități vom folosi date ale partenerilor aplicanți, cu privire la proiectele finanțate. În calitate de manager al programului, Asociația pentru Relații Comunitare este entitatea care colectează, procesează și păstrează datele aplicanților. Datele cu caracter personal colectate în cadrul acestui program nu vor fi dezvăluite către terți, cu excepția finanțatorului, a împuterniciților, persoanelor din Juri și partenerilor contractuali (strict în scopul desfășurării programului Raiffeisen Comunități).

Managerul fondului garantează confidențialitatea datelor personale ale tuturor persoanelor vizate, care conform Legii 677/2001 au următoarele drepturi:

- dreptul la informare (art. 12),
- dreptul la acces la date (art. 13),
- dreptul la intervenție asupra datelor (art. 14),
- dreptul la opoziție (art. 15),
- dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale (art. 17) și
- dreptul de a se adresa justiției (art. 18).

Persoanele vizate au dreptul de a solicita, printr-o cerere scrisă adresată organizatorului, ștergerea sau actualizarea datelor personale în conformitate cu prevederile Legii 677/2001. În vederea exercitării acestor drepturi, persoana vizată va transmite o cerere scrisă, datată și semnată către managerul fondului la adresa indicată în cadrul prezentului Ghid.

XII. Contact

Dacă în perioada de pregătire a concept papers (schitelor de proiect), a aplicațiilor sau în perioada de înscriere a lor pe platforma de granturi, aveți nevoie de informații suplimentare sau ghidaj, vă rugăm să ne contactați pe email:

Adresa e-mail: raiffeisencomunitati@arcromania.ro

Anexa 1 - Resurse

1. **Resurse despre Teoria schimbării** (și vă încurajăm să consultați și altele):

<https://www.theoryofchange.org/what-is-theory-of-change/>

Exemplu de Teorie a schimbării:

<https://www.intrac.org/wpcms/wp-content/uploads/2024/03/ToC-Final-March-18-2024.png>

2. Resurse mapare & implicare comunitară

Hartă proces implicare comunitară & resurse

Bazată exclusiv pe resurse ONG: CeRe, CRPE, MKBT, Republica Funky, CIVICA

Etapele procesului și exemple practice

Etapă 1. Ascultarea și activarea comunității (CeRe)

Obiectiv: Înțelegerea nevoilor reale și construirea încrederii. ONG-ul acționează ca facilitator neutru.

Exemplu local – CeRe / Grupul de inițiativă Lacul Tei (București):

Locuitorii cartierului au identificat lipsa unui spațiu verde și au format un grup local cu sprijinul CeRe. Prin discuții de cartier și cartări participative, au colectat opinii de la peste 200 de persoane. Rezultatul: o campanie de advocacy pentru reamenajarea parcului și o colaborare stabilă cu Primăria Sectorului 2.

Activitate exemplu – „Tur de cartier participativ”

- Durată: 1,5–2 ore
- Scop: identificarea locurilor problematice și a potențialelor soluții locale
- Pași: planifică traseul cu 3–5 opriri, oferă hărți simple, fotografiază zonele și adună observații pe post-it-uri.
- Rezultate: listă de probleme prioritare și idei pentru posibile intervenții.

Etapă 2. Co-definirea priorităților și activarea comunității locale (CRPE și MKBT)

Obiectiv: Crearea unui spațiu comun de dialog și decizie, în care locuitorii, grupurile civice și actorii locali definesc împreună problemele importante și decid ce se rezolvă mai întâi.

Rolul ONG-ului: facilitator al conversației, traducător între grupuri diferite (locuitori, autorități, experți), garant al transparenței procesului.

Exemplu local 1 – CRPE / „Fii vocea cartierului tău” (Ploiești):

ONG-ul a lucrat cu locuitori și administrația locală pentru a selecta trei teme prioritare: mobilitate, curățenie și spații verzi. Procesul a inclus o sesiune de vot public și întâlniri de validare cu autoritățile.

Activitate exemplu – „Atelier de prioritizare comunitară”. Pași: prezintă lista problemelor identificate, oferă 3 criterii de selecție (impact, urgență, fezabilitate), fiecare participant are 5 puncte de distribuit. Rezultate: top 3 priorități validate comunitar.

Exemplu 2 – MKBT: Practici de co-definire urbană (Făgăraș și Reșița)

MKBT a lucrat cu comunități urbane pentru a identifica împreună „ce doare” în spațiul public local. A folosit cartografiere participativă și ateliere de prioritizare cu comunitatea. În Reșița, procesul a inclus „walk-shops” – plimbări tematice cu locuitori și specialiști din sferile profesionale ale arhitecturii, urbanismului, cinematografeiei, artelor digitale și fotografiei, designului muzeal, dezvoltării comunitare, mediului și biodiversității.

Exemplu proces:

- Organizează „hărți vii ale comunității” – folosește panouri mari sau hărți printate unde oamenii marchează ce merge și ce nu.
- Invită grupuri mixte (locuitori, ONG-uri, funcționari) la o sesiune de interpretare a hărții.
- Încheie cu un exercițiu de prioritizare: fiecare participant alege 2 teme importante.
- Publică o sinteză vizuală: „Ce am aflat. Ce e important pentru noi.”

Etapa 3. Co-design și prototipare participativă (Republica Funky)

Obiectiv: construirea unei rețele naționale de organizații locale care să susțină cetățenia activă și dialogul autorități–cetățeni–societate civilă, co-creând și testând rapid soluții împreună cu comunitatea.

Metoda Republica Funky:

1. Mapare și cercetare participativă – identifică organizațiile locale active și nevoile specifice de implicare civică din 8 comunități pilot (urban mare, mediu, mic și rural), folosind focus-grupuri și consultări directe.
2. Co-creare toolkit civic – dezvoltă împreună cu experți locali și organizații partenere "ABC-ul implicării civice" cu 4 module: bugete locale, administrație publică, educație civică și fact-checking.
3. Prototipare în teren – testează modelul prin traininguri locale unde cetățenii, ONG-urile și autoritățile experimentează **instrumente concrete de dialog** (consultări publice, analiză bugete participative, sesiuni de verificare a informațiilor).
4. Rafinare iterativă – ajustează metodologia pe baza feedback-ului din fiecare comunitate, creând versiuni adaptate pentru urban vs. rural, comunități mari vs. mici.
5. Consolidare prin măsurare – lansează Indicele Participării Locale ca instrument de monitorizare a progresului și de advocacy, transformând lecțiile învățate în recomandări de politici publice.

Etapa 4. Implementare colaborativă (exemplu: CIVICA Iași – „Grădini Urbane”)

Obiectiv: Punerea în practică a soluțiilor co-create, prin implicarea directă a locuitorilor și partenerilor locali în acțiuni concrete. ONG-ul are rol de facilitator, iar comunitatea devine actorul principal al schimbării.

Metoda CIVICA Iași: „Grădini Urbane”:

1. Cartare participativă – identifică spații neutilizate care ar putea deveni grădini (școală, bloc, cartier).
2. Atelier de **co-design** – invită locuitorii, administrația și specialiști în mediu să imagineze împreună tipul de grădină.
3. Implementare colaborativă – organizează acțiuni comunitare (plantare, pictură, construire de mobilier, etc).
4. Menținere comunitară – creează un grup de voluntari („gardienii grădinii”) care o îngrijesc și organizează evenimente regulate.
5. Feedback & vizibilitate – documentează procesul (înainte/după) și publică povestea grădinii, menționând toți participanții.

Etapa 5. Monitorizare și învățare comunitară (CeRe)

Obiectiv: evaluare participativă, lecții învățate, continuitate prin lideri locali.

Exemplu local – CeRe / „Forum civic sector 6”:

După o serie de acțiuni civice, CeRe a facilitat o întâlnire de reflecție cu lideri locali și funcționari publici. Participanții au discutat despre lecțiile procesului și au planificat următorii pași pentru o colaborare pe termen lung.

Activitate exemplu – „Cafeneaua feedbackului”

- Durată: 1,5 ore
- Scop: colectarea de feedback informal și construirea de învățăminte comune
- Pași: organizare într-un spațiu relaxat, întrebări simple (Ce a mers bine? Ce putem îmbunătăți?), documentare vizuală.
- Rezultate: plan de îmbunătățire și noi lideri identificați pentru acțiuni viitoare.

Resurse ONG menționate:

- CeRe – „Organizarea comunitară. Ghid pentru intervenții în comunități”: https://cere.org/wp-content/uploads/2018/07/handbook_ro_mic.pdf și *Ghidul de organizare comunitară* - https://cere.org/wp-content/uploads/2023/07/Ghid-Advocacy_2023.pdf
- MKBT - Metodologiile MKBT disponibile pe <https://mkbt.ro/resurse/> și www.muzeulvirtualresita.ro
- CRPE – „Ghid de activism comunitar”: <https://www.crpe.ro/wp-content/uploads/2020/12/Ghid-de-activism-comunitar-CRPE-FINAL.pdf>
- Republica Funky – „ABC Toolkit: Educație și implicare civică”: <https://republica.funky.org/wp-content/uploads/2023/05/04.-Educatie-si-implicare-civica-ABC-Toolkit-Republica-Funky.pdf>
- CIVICA Iași – descrierea proiectului: <https://asociatiacivica.ro/noutati/ghid-de-regenerare-verde-a-locurilor-de-joaca/>
Ghidul „Cum implici comunitatea în decizia locală” (CIVICA, 2023).

3. **RESURSE ODD:** Pentru alinierea strategiilor locale și ale ONG-urilor la direcțiile strategice și planurile de acțiune naționale, puteți consulta suplimentar resursele de mai jos:

- [Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României](#)
- <http://romania-durabila.gov.ro/2021/02/19/indicatori-nationali-pentru-dezvoltare-durabila-orizont-2020/>